

Schovelin: Alt, hvad den sidste ærede Taler yttrede, gif ud paa at vise, at Landmændene ikke godt kunne være tjente med at betale en højere Rente end 4 pCt.; men Hovedspørgsmaalet er, om det Lovforslag, som her foreligger, er istand til at skaffe dem Penge til en saa billig Priis under de nuværende Forhold; og at dette ikke er Tilfældet, blev saa fuldstændig beviist under Forhandlingerne i det forrige Nøde, at jeg ikke anseer det rigtig nu at gjentage, hvad der allerede er blevet tilstrækkelig klart fremsat. Det er min, som ogsaa mange andre Medlemmers Overbeviisning, at det foreliggende Lovforslag, hvis det blev til Lov, vilde skade Eiendomsbesidderne meget mere end gavne dem. Den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (G. Winther) veelte ogsaa denne Anskuelse, men han meente dog, at man mulig kunde foretage en saadan Forandring med Lovforslaget, at det kunde blive gavnligt; han troede nemlig, at det maaskee kunde være hensigtsmæssigt, om der udkom en Lov, som bestemte, at indenfor de $\frac{2}{3}$ af Eiendommens Værdi skulde Rentefoden være bunden til 4 pCt., men forsaavidt Nogen vilde gjøre Laan i sin Eiendom over de $\frac{2}{3}$ af Værdien, skulde Rentefoden være aldeles fri og dertil skulde ikke foretages nogen Bevilling. Han omtalte selv, at dette Spørgsmaal allerede var blevet omialt, da Loven af 6te April 1855 blev behandlet her i Salen; det blev da oplyst, at der allerede i Aaret 1854 af Indenrigsministeriet var udstedt et ikke ringe Antal Bevillinger til at give mere end 4 pCt. af første Prioritetslaan i faste Eiendomme, og der blev af forskjellige Rigsdagsmænd dertil søiet, at foruden disse Laan, som ifølge Bevilling bleve forrentede med mere end 4 pCt., forstod man ad mangfoldige Omveie at skaffe sig en højere Rente uden Bevilling. Saaledes vare Forholdene allerede dengang; det var paa ingen Maade let at faae Penge tillgaans til 4 pCt. Nu ere aabenbart Forholdene meget vanskeligere, og naar man allerede dengang fandt, at en Lovbestemmelse, hvorefter man for Laan til Beløb af de første $\frac{2}{3}$ af Eiendommens Værdi aldrig maatte give mere end 4 pCt., var uigjennemførlig og til Skade for Eiendomsbesidderne,

saa vil en saadan saa meget mindre kunne komme til Anvendelse nu, da Pengeforholdene ere mindre gunstige, end de dengang vare. Den ene af de ærede Forslagsstillere har blandt Andet støttet sit Lovforslag dertil, at han meente, at da Loven af 6te April 1855 udkom, vare Pengeforholdene saa gunstige, at man med Lethed kunde faae Penge tillgaans til 4 pCt.; men detsom den ærede Rigsdagsmand vilde have gjort sig den Uleilighed at gjennemlæse de Forhandlinger, som dengang fandt Sted her i Salen, vilde han have seet, at der fra de forskjelligste Sider blev oplyst, at man ikke kunde faae Penge tillgaans til 4 pCt. Jeg skal hertil blot føie et Exempel, som ligger aldeles aabent for og som fuldkommen tilstrækkelig viser, at Pengeforholdene allerede dengang vare saaledes. I det Aar, der gif lige foran Loven af 6te April 1855, blev der af de 3 heri Landet værende Creditforeninger udsaaant over en Million Rd.; Priisen paa de af Creditforeningerne udstedte Obligationer varierede mellem 89 og 96, saaledes at den, som forskrey sig til en Creditforening for en Sum af 16,000 Rd., fik i Virkeligheden kun imellem 14 og 15,000 Rd., og han maatte derefter forrente de 16,000 Rd. med mere end 4 pCt. Dersom det havde været muligt at faae Penge tillgaans til 4 pCt., saa vilde Folk ikke have henvendt sig til Creditforeningerne, naar disse Obligationer stode i saa lav Priis.

Og hvoreledes ere Forholdene nu? Der er for nylig udkommet en Aarsberetning for Distrikternes Creditforening, hvoraf man seer, at denne Forening, som har udlaant imellem 8 og 9 Millioner Rd., i det sidst forløbne Aar, altsaa i det Aar, hvor Pengekrisen har været, saa at siige aldeles intet Tab har havt; det kan maaskee blive nogle saa Hundrede Rd., men det er under alle Omstændigheder saalidet, at det med Lethed kan dækkes af Reservecfondens Renter. Man maa altsaa antage, at de af denne Creditforening udstedte Obligationer ere særdeles vel sunderede. Rentebetalingen er aldeles sikker; Enhver, som eier disse Obligationer, kan, endog saa den første Dag i Terminen, gaae hen og hæve sine Penge, og Enhver, som eier Obligationerne, kan ved Salg, naar han vil, med